

Mottagare T ex Socialdeparte-
mentet
Dnr Ange Mottagararens dnr

Remiss på ny förbundsordning för Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg

Sammanfattning

Svenskt Ambulansflyg (KSA) har i remissförfrågan till samtliga medlemmar uppmanat att inkomma med synpunkter på ett förslag till reviderad förbundsordning.

Region Norrbottens synpunkter

Svenskt Ambulansflyg (KSA) har i remissförfrågan till samtliga medlemmar uppmanat att inkomma med synpunkter på ett förslag till reviderad förbundsordning. Tiden för remissförfarandet är kort. Remissynpunkter ska vara inlämnade till KSA senast den 22 december 2021 och ny förbundsordning är tänkt att beslutas av KSA förbundsfullmäktige i mars 2022.

I remissförfrågan förklarar KSA följande:

”Förbundsordningen skrevs ursprungligen 2015-2016. Under ”ändamål och uppgifter” (§3) beskrevs inte bara vad förbundet skulle utföra utan också hur uppdraget skulle utföras på relativt detaljerad nivå. Under uppstartsåren har inriktning och driftsform för olika delprojekt förändrats jämfört med ursprungsförslag. Konsekvensen har varit juridiska inläsningseffekter, laglighetsprövningar, upphandlingsrättsliga hinder och begränsningar i att utveckla kostnadseffektiva driftsformer. Detta har påtalats av styrelsen upprepade gånger liksom i den SWOT-analys som lades fram till fullmäktige. Styrelsen beslutade under 2021 att låta revidera förbundsordningen. Fullmäktige fastställde uppdrag och process 2021-08-19.”

Ett tillägg till remissförfrågan har också inkommit från KSA, 2021-11-29:
”Efter ordförandebeslut av Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflygs styrelse utökas remissunderlaget med ett utlåtande från nätverket för regionernas ekonomidirektörer.”

Den del av förbundsordningen som avsåg ekonomimodellen ingick inte i den ursprungliga remissförfrågan utan den delen skickades till regionernas ekonomidirektörer för synpunkter. Ekonomidirektörernas synpunkter ingår i det tillägg till remissförfrågan som nu inkommit. Ekonomidirektörerna har för-

tydligt förståelsen för den befintliga ekonomimodellen men inte arbetat fram en ny alternativ ekonomimodell. Ekonomidirektörernas synpunkter till KSA biläggs detta remissyttrande

Befintlig ekonomimodell är framtagen för den verksamhet som förbundet då avsåg att bedriva vid förbundets uppstart. I det läget var inte avsikten att bedriva egen flygverksamhet så som den har utvecklats till att vara idag. Ekonomimodellen kan kort sägas vara en icke fungerande modell, väldigt komplicerad och dåligt beskriven och bygger på outtalade principer. Konsekvensen är låg transparens och låg förståelse och modellen har därigenom bidragit till försämrad trovärdighet för förbundet.

Region Norrbottens anser att befintlig ekonomimodell behöver förändras i grunden för att svara mot den verksamhet som bedrivs idag samt bygga på tydligt uttalade politiska principer för hur förbundet ska finansieras och hur medlemmarnas finansieringsansvar ska fördelas. Tills vidare är den tolkning som ekonomidirektörerna gjort den bästa förklaringen till hur finansieringsansvaret i förbundet ska fördelas mellan medlemmarna och på nyttjandet vilket innebär att Region Norrbotten lämnar följande förslag till KSA:

1. Att ekonomimodellen justeras enligt redovisat förslag från ekonomidirektörerna vilket innebär att den anpassas till de förutsättningar som rådde vid förbundets bildande
2. Att nuvarande ekonomiska modell utvärderas och omarbetas så snart verksamheten har stabiliserats (baserat på verksamhetsåret 2022 eller 2023) i syfte att åstadkomma en enklare modell som är transparent, förståelig och där de önskade styreffekterna tydliggörs.

Läsinstruktioner:

I följande textavsnitt presenteras de delar av förbundsordningen där det finns förslag på förändringar.

- 1) I svart skrift finns den nuvarande förbundsordningen **Gulmarkerade** områden föreslås förändrade, **blåmarkerade** tas bort
- 2) I **blå skrift** presenteras KSA's förslag till ny skrivning
- 3) Region Norrbottens synpunkter på föreslagna ändringar presenteras i kursiv text

Genomgång av förändringsförslag i förbundsordningen

1 § Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg. Förbundet har sitt säte i Umeå.

Förslag till ny skrivning

Kommunalförbundets namn är Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, med firma Svenskt Ambulansflyg. Förbundet har sitt säte i Umeå.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Firma är ett begrepp som inte bör användas då kommunalförbundet lyder under ett kommunalrättsligt regelverk. I övrigt inga synpunkter på föreslagna ändringar

2 § Medlemmar

Medlemmar i kommunalförbundet är **landsting och regioner i Sverige** enligt nedan

Stockholms läns landsting, Region Uppsala, Landstinget Sörmland, Region Östergötland, Region, Jönköping, Region Kronoberg, Landstinget i Kalmar län, Region Gotland, Landstinget Blekinge, Region Halland, Västra Götalandsregionen, Landstinget i Värmland, Region Örebro, Landstinget, Västmanland, Landstinget Dalarna, Landstinget Gävleborg, Landstinget Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen, Västerbottens läns landsting, Norrbottens läns landsting, Region Skåne.

Förslag till ny skrivning

Medlemmar i kommunalförbundet är **Sveriges regioner** enligt nedan.

Region Stockholm, Region Uppsala, Region Sörmland, Region Östergötland, Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Region Kalmar län, Region Gotland, Region Blekinge, Region Skåne, Region Halland, Västra Götalandsregionen, Region Värmland, Region Örebro län, Region Västmanland, Region Dalarna, Region Gävleborg, Region Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen, Region Västerbotten, Region Norrbotten.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Inga synpunkter på föreslagna ändringar.

3 § Ändamål, uppgifter

Förbundets ändamål är att för medlemmarna tillhandahålla ambulansflyg. Förbundets syfte är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Det ankommer därvid förbundet att bland annat:

- upphandla och samordna flygambulanstjänst,
- upphandla, äga och finansiera egna ambulansflygplan,
- samordna beställningar och genomförande av flygambulanstjänst genom tillhandahållande av beställnings- och -koordineringscentral,
- samordna och effektivisera inköp och drift av medicinteknisk utrustning,
- tillhandahålla sjukvårdspersonal,

övrigt följa därmed sammanhängande frågor för den luftburna ambulanssjukvården i Sverige samt följa utvecklingen avseende ambulanshelikopter- verksamheten i Sverige.

Förslag till ny skrivning

Förbundets ändamål är att för medlemmarna samordna sjuktransporter och bedriva luftfartsverksamhet genom flygambulanstjänst och därtill angränsande verksamhet samt i övrigt verka för utveckling av den luftburna ambulanssjukvården.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Förbundets ändamål och uppgifter skulle kunna tolkas som att samordning av alla typer av sjuktransporter omfattas, dvs. inte bara luftburna transporter. I vilken utsträckning det ska ske bör förtydligas genom att tillföra ”luftburna ambulanstransporter”.

5 § Förbundsfullmäktige

Fullmäktige skall bestå av medlemmar i enlighet med §2. Varje medlem väljer en ordinarie ledamot och en ersättare som representant i fullmäktige. Ordinarie fullmäktige sammankallas minst två gånger per år.

Fullmäktige skall besluta i följande ärenden:

- mål och riktlinjer för verksamheten,
- förbundets årliga budget,
- val av ledamöter och ersättare i styrelsen,
- val av revisorer och revisorssuppleanter,
- årsredovisning och ansvarsfrihet,

Ledamöter och ersättare väljs för en mandatperiod om fyra år räknat från och med **den 1 april** efter ett valår.

Förslag till ny skrivning

Fullmäktige skall bestå av medlemmar i enlighet med §2. Varje medlem väljer en ordinarie ledamot och en ersättare som representant i fullmäktige. Ordinarie fullmäktige sammankallas minst två gånger per år.

Fullmäktige skall besluta i ärenden **av principiell beskaffenhet eller större vikt, såsom:**

- mål och riktlinjer för verksamheten,
- förbundets årliga budget,
- val av ledamöter och ersättare i styrelsen,
- val av revisorer och revisorssuppleanter,
- årsredovisning och ansvarsfrihet,

Ledamöter och ersättare väljs för en mandatperiod om fyra år räknat från och med **den 1 januari** efter ett valår.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Det är bra att ”principiell beskaffenhet eller större vikt” läggs till. I övrigt inga synpunkter.

8 § Styrelse

Fullmäktige utser för samma mandattid som för fullmäktige en styrelse. Styrelsen ska bestå av minst sju ledamöter och sju ersättare. Varje sjukvårdsregion ska vara representerad i styrelsen med minst en ledamot och en ersättare. Lagen om proportionellt valsätt ska inte tillämpas vid val till styrelsen. Styrelsen är ställföreträdare för fullmäktige i de ärenden där fullmäktige inte ska besluta enligt ovan.

Styrelsen utser firmatecknare och beslutsattestanter för kommunalförbundet. Styrelsen utser en **förbundschef** som har att leda verksamheten inom kommunalförbundet enligt styrelsens anvisningar. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Förslag till ny skrivning

Fullmäktige utser för samma mandattid (4 år) som för fullmäktige en styrelse. Styrelsen ska bestå av minst sju ledamöter och sju ersättare. Varje sjukvårdsregion ska vara representerad i styrelsen med minst en ledamot och en ersättare. Lagen om proportionellt valsätt ska inte tillämpas vid val till styrelsen. Styrelsen är ställföreträdare för fullmäktige i de ärenden där fullmäktige inte ska besluta enligt ovan.

Styrelsen utser firmatecknare och beslutsattestanter för kommunalförbundet. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Styrelsen utser direktör och ska med instruktion fastställa hur direktören ska leda verksamheten inom kommunalförbundet under styrelsen och fastställa direktörens övriga uppgifter.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Inga synpunkter på föreslagna ändringar.

10 § Initiativrätt

Ärenden i fullmäktige får väckas av:

- ledamot i fullmäktige,
- styrelsen, samt
- Förbundsmedlem genom framställan av landstingsfullmäktige eller Landstingsstyrelsen

Förslag till ny skrivning

Ärenden i fullmäktige får väckas av:

- ledamot i fullmäktige,
- styrelsen

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

I förslaget möjligheten för förbundsmedlem att väcka ärenden till fullmäktige bort. Denna möjlighet bör finnas kvar. Inga övriga synpunkter på föreslagna ändringar.

14 § Kostnadstäckning

Kommunalförbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Kommunalförbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks enligt andra stycket ska finansieringen av underskottet fördelas mellan förbundets medlemmar procentuellt i relation till värdet av nyttjade tjänster under året.

Förslag till ny skrivning

KSA har inte föreslagit någon förändrad text till §14. Frågan är ställd till ekonomi-direktörerna om det finns synpunkter på denna paragraf.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Regleringen av att underskott ska fördelas mellan medlemmarna bör tas bort. Underskott ska hanteras inom förbundet. §14 bör därför skrivas om i sin helhet då förbundets finansiering ska ske genom tillämpning av ekonomimodellen och fastställd budget. I förbundets verksamhet ska anpassning och

effektivitet vara självklara incitament till att undvika underskott. En underskottssituation ska betraktas som onormal och inte regleras i förhand i förbundsordningen utan över- resp underskott bör hanteras i förbundets egna verksamhet in om ramen för det egna kapitalet och om ekonomin inte går ihop bör ett ägarsamråd ske. KSA bör inte ha fri dragningsrätt på medlemmarnas konton.

15 § Lån, borgen mm

Förbundet får uppta lån upp till ett belopp om sexhundramiljoner kronor (600 000 000 kronor) enligt 2015 års prisnivå. Kommunalförbundet får inte uppta lån utöver 600 000 000 SEK, teckna borgen, garantier eller andra ansvarsförbindelser utan godkännande av samtliga förbundsmedlemmars fullmäktige. Kommunalförbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag, förvärva fast egendom eller motsvarande utan godkännande av samtliga förbundsmedlemmars fullmäktige. Beloppet enligt första och andra stycket ska räknas upp med 3% årligen

Förslag till ny skrivning

Kommunalförbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag, eller motsvarande utan godkännande av samtliga förbundsmedlemmars fullmäktige.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Begränsningen i upplåningsvolym bör finnas kvar. Rätten att teckna borgen, utge garantier eller ingå ansvarsförbindelser utan samtliga medlemmarnas godkännande bör heller inte tas bort.

16 § Styrning och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet

Medlemmarna i kommunalförbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i kommunalförbundet.

Förbundet ska löpande tillstålla förbundsmedlemmarna rapport om verksamhetens ekonomi och utveckling. Styrelsen ska, efter samråd med medlemmarna, fastställa en tidplan för förbundets arbete med budget, uppföljning av ekonomi och verksamhet, delårsrapporter och bokslut.

Styrelsen ska därutöver avlämna de rapporter över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Styrelsen svarar också, på eget initiativ, för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar. **Innan beslut tas om avtal av större dignitet eller större investeringar ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar.**

Om förbundsmedlemmarna inte är överens om avtal av större dignitet eller större investeringar ska beslut om dessa fattas med enkel majoritet i fullmäktige.

Förslag till ny skrivning

Medlemmarna i kommunalförbundet ska, genom sina respektive styrelser, utöva uppsikt över kommunalförbundet. Förbundet ska löpande tillstålla förbundsmedlemmarna rapport om verksamhetens ekonomi och utveckling. Styrelsen ska fastställa en tidplan för förbundets arbete med budget, uppföljning av ekonomi och verksamhet, delårsrapporter och bokslut. Styrelsen ska därutöver avlämna de rapporter över verksamheten som medlem i förbundet

efterfrågar. Styrelsen svarar också, på eget initiativ, för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Föreslagen skrivning om uppsikt över förbundet behövs inte då denna skyldighet regleras i kommunallagen. I ett årligt samrådsförfarande inför budgetbeslut, se Region Norrbottens synpunkter på §17, bör självklart större frågor tas upp. Skrivningen som föreslås tas bort bör därför vara kvar. I övrigt inga synpunkter.

17 § Budget - årsredovisning

Fullmäktige ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för såväl verksamheten och ekonomin under budgetåret som ekonomin under den kommande treårsperioden ska samråda med förbundsmedlemmarna om budgetförslaget enligt plan för budgetarbete och senast en månad före fullmäktiges sammanträde. Budgeten ska fastställas senast den **30 november** före verksamhetsåret. Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i kommunallagen. Tid och plats för budgetsammanträdet ska kungöras på kommunalförbundets officiella anslagstavla och samtliga medlemmars officiella anslagstavlor.

Förslag till ny skrivning

Fullmäktige ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för såväl verksamheten och ekonomin under budgetåret som ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Förbundet ska samråda med förbundsmedlemmarna om budgetförslaget enligt plan för budgetarbete och senast en månad före fullmäktiges sammanträde. Budgeten ska fastställas senast den **30 september** före verksamhetsåret.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i kommunallagen. Tid och plats för budgetsammanträdet ska kungöras på kommunalförbundets officiella anslagstavla och samtliga medlemmars officiella anslagstavlor.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar

Tidsaspekterna i förslaget är för korta för att tillgodose medlemmarnas intressen i att kunna planera sin egen ekonomi. För att säkerställa möjligheten för medlemmarna att hantera ekonomin i det egna budgetarbetet så behöver samråd om budget genomföras senast i april året innan budgetåret och beslut om budget i fullmäktige tas senast i juni året innan budgetåret.

23 § Ändringar av förbundsordningen

Ändringar eller tillägg till förbundsordningen ska antas av fullmäktige och fastställas av medlemmarna **landstingsfullmäktige**.

Förslag till ny skrivning

Ändringar eller tillägg till förbundsordningen ska antas av fullmäktige och fastställas av medlemmarnas respektive **fullmäktige**.

Region Norrbottens synpunkter på föreslagna förändringar
Inga synpunkter på föreslagna ändringar.